

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 15. ANUL XV.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: joi și duminică. — Pronunțarea se face în Sabiu la expeditura foiei pe afară la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditura. Prețului pronunțării pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platesc pentru întreaga oră cu 7. cr. sirulu, pentru a două oră cu 5 1/2 cr. și pentru a trei a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 19 Febr. (3 Mart.) 1867.

30.

La Situatune.

Sabiu 17 Februaru.

In zilele din urma schimbările cele mari vedem, ca au produsu in unii oameni bucuria entusiastică, iera in altii unu resimțimentu plinu de ingrigire pentru venitoriu. Nu numai cei ce vedem reinvindu trecutulu desaprobatu și combatulu de ani 19 suntemu acei ingrigiti, ci și acei eroi constituționali și erudiți totu deodată, cari si-a resturnatu sistemulu lor propriu, înainte cu doi ani, inca stau adii pe gânduri și se temu, ca fratii lor in aspirațiuni de supremația, ii voru cutropi și pre densii, încatu aspirațiunile lor constituționale voru fi reduse la nula.

Aceste două jocuri, de bucuria și ingrigire, au ele vre-unu temelu in realitate? Incatu nu scimu, ca lucrurile cari le vedem ca se petrecu, ce venitoriu ne voru aduce, credem, ca nici o parte nu este indreptată la o eschisiva bucuria și nici o parte la o absoluta intristare. Icn'a ce intra acum dinaintea ochilor nostri e neperfecta. Ea este inca numai in comturile cele mai generale. Nu scimu inca deca maestrii ei voru scoate unu capu de Madona sau unu capu de Medusa.

Totu ce ne aru pute pune mai multa pe gânduri și ce aru trebui sa nu scape din vederea omnilor de statu, aru fi starea aceea indoita care o amu mentionatu in sirurile cele d'antăiu. Candu in o familia unii suntu superati și altii veseli, atunci e semnu, ca legaturile, cari stringu famili'a de o facu unu intregu, nu mai exista și atunci e de a se asteptă o catastrofa, carea disolvă acelu intregu cu totul și e intreabarea apoi, deca membrii izolati au sa astepte vre-o fericire sau nimicare totala.

Noi nu amu saltatu de bucuria până acum nici nu ne-amu topitu de plansu pentru evenemintele cele mai prospete, cari au entusiasmatu capital'a Ungariei și alte cetăți din Ungaria și chiar și din Transilvania. Totu ce facem e, ca stămu și asteptămu sa vedem deca istoria inca si-are repetițiunile ei? Nu credem, in sa ca ea va veni, că pre cătu sa redice entusiasmulu de o parte sa apese animile de cealalta parte; nu credem ca ea va veni, că sa se puna între membrii aceluasi statu spre ai departă unii de altii, spre ai face sa retacăsa, că nisce meteori rupti de cătra unu trupu mai mare. Schimbările cari se facu astadi ni se paru a se face dupa alte legi ale puterei decum se facea la 1848; repulsiunea și atractiunea ni se paru a se imprumută un'a pre alt'a numai pentru de a se pune lucrurile in altu rendu, numai pentru schimbarea unii sistemulu; ratiunea care le conduce e cea de până acum și asiă acelasi pârți voru conlucră că și până acum, numai in alta forma.

Starea lucrurilor până la 1860 au doveditu ca poporele monarchiei trebuie sa participe la conducerea sortiei lor. Anulu 1861 au datu și o mesura in privința acest'a. Framentările poporelor in unu resbelu pacicu, dara plinu de energia, au adusu lucrulu până acolo, de mai multa sau mai puțin au pututu sa resufe dorințele tuturor poporelor din monarchia. Firesce, ca aceste dorințe se posesse curmedisii unele in contra altor'a asiă încatu o asediare multiamitōre in tōte pârțile eră, pentru momentu celu pntinu, nerealizabila.

In țerile transilvanice lucrurile mergeau înainte. Dincōce in diet'a Ungariei dederă de greutate, mai întâiu in sinulu dietei chiaru, opunendu-se aspirațiunilor magiare, cele ale natiunalităților.

In Transilvania cursulu lucrurilor au adunatu pre romani in congressu, pre sasi in conflussulu univirsității; magiarii insistau a rugă pre Majestatea Sa se conchiame deputati la dieta „singura legala” la Pest'a. Convenirea regnicolara la Albă-Iuli'a nu a făcutu nimic'a, decatu a adunatu intr'u-

n'a diversele expresiuni ale poporelor tranne din congressu, din conflusu și din adresele din unele comitate și scaune secuiesci, că sa le puna un'a lângă alt'a fără de a rezultă o intielegere. — Croati'a in diet'a ei de pre acle timpuri a produsu vestitululu art. 42.

Colisiunile aceste au produsu pentru Ungaria unu provisoriu. In Transilvania pre romani ia adunatu in alu doilea congressu la 1863, in urm'a căruia a venitu apoi diet'a din 1863/4 cu urmările ei. Natiunea romăna fu primita și inarticulata in aceea dieta și inarticularea acest'a află buna primire chiaru și in diuaristic'a magiarilor, cari perorescau aceea dieta.

Cursulu lucrurilor de atunci mergea intr'acolo, ca monarchia sa devina constituționala cu diete provinciale și cu unu parlamentu centralu in Viena.

De cătu, provisoriuulu din Ungaria, cunctarea Croatiei și retragerea partiei cehice din Boemia și Moravia și in fine opozițiunea „liberalilor” germani au fostu destule elemente de a clatină sistemulu inauguratu și asiă in Septembrie 1865 vedem ca se delatura acestu sistemulu și M. S. Imperatulu face unu nou apelu la poporele sele pentru o contielegere.

Acum dupa parerea noastră situațiunea eră acest'a: Tōte poporele erau libere sa propasiēsa pre scen'a politice statulu cu pretensiunile lor, că fiindu unu prospectu despre ele sa se veda cum acele s'aru pute asediă, că sa se multiamēsa toti și sa nu se vatemu nimenea. In situațiunea acest'a noua, noi românii amu avutu acelu avantaju, ca acum noi in rendulu celorlalte popore nu stămu numai cu petițiuni și cu gravamine, ci cu ce-va pozitivu, cu unu dreptu constituționalu sancțiunatu de Imperatulu.

Sa facem acum o ochire asupra lucrurilor pornite din acest'a situațiune noua.

Dupa conceptulu magiaru uniunea tranna cu Ungaria există dela 1848, și numai presiunea faptelor o a impedeat'o. Dupa conceptulu românilor și sasilor, prin urmare a majorității țerei, nu a existatu, și țier'a e autonoma adeca de sine statatōre.

Magiarii dara dupa o logica stricta nu puteau sa aprobe dietele tranne nici din unu punctu de vedere, căci altmintrea ei creău precedentie prejudiciose pretensiunei lor de a fi țier'a Transilvaniei o parte intregitōre a regatulu Ungariei. Ei in sa au alesu la diet'a din 1863, și parte că regalisti, parte că deputati, de-si in numeru neinsemnatu, au luat parte. La diet'a din Clusiu 1865 au luat parte fără de nici unu scrupulu, fiindu-le majoritatea asecurata și a comisu apoi acea gresiēla logica de au disu, ca aceea ce este nu este.

Diet'a acest'a se amana.

Se mai insemnămu și aceea impregiurare, ca diet'a acest'a s'a alesu dupa legi de a le Transilvaniei (dela 1791) cu unu adausu, carele se pare că avea de scopu sa nu vatemu (?) nici de o parte. Cursulu lucrurilor intr'ens'a a fostu dupa principiulu sancțiunatu in 1863/4 la diet'a din Sabiu (respectarea limbilor) și dupa celu din 1791. seu până la 1847/8.

Un'a este de vaiertu la aceea dieta, ca sasi, cari au avutu până la 1865. aceeași confesiune politica, cu romani; in diet'a din acestu anu au declinat și s'au coboritu de pre terenulu de mai nainte, recunoscendu dietei celei ce in principiu eră indreptata contr'a celei dela 1863/4, competința de a delibără asupra legi de uniune. Și asiă românii au fostu singurii, cari au mai apertu terenulu de mai nainte.

Cu ocaziunea convocării deputatilor transilvani la diet'a de incoronare s'a ingrigitu prin. rescriptu respectivu de drepturile castigate până aci, ca acelea prin mergerea deputatilor tranne la Pest'a sa nu se altereze nici decatu.

In urm'a acestor'a amu sosită la o noua configurațiune. Ministrulu carele a pusu tōte elementele in miscare fără de a le cristalisă cum-va sa retrasu de pre scen'a politica. O a făcutu elu acest'a silitu de loviturile ce a venitu asupra statulu Austriei in vēr'a trecuta, seu pentruca a vedutu ca nu pōte ajunge la combinațiunea cea dorita de densulu, nu scimu. Densulu nu ni-a descoperitu nici odata vre-o programa. Urmatoriulu seu in sa vedem, ca au inauguratu dualismulu. Au făcutu din senatulu imp. estraordinariu unulu ordinariu pre bazea constituțiunei din Fauru 1861, iera dincōce de Lait'a au datu cursu liberu constituțiunei ungare din 1848. Pre noi Ardelenii asiă dara acum lucrurile ce se intempla dincolo de Lait'a nu ne atingu derecte de locu. Actiunea noastră e acum dincōce de Lait'a.

Aici avemu acum unu ministeriu ungurescu a căru membru e unu ardelenu. Cancelaria aulica tranna disoluta. Dara cestiunea uniunei inca nedeslegata. Acuisitiunile poporelor tranne garantate, prin urmare egalitatea natiionala a românilor cu celelalte natiuni regnicolare și dreptulu usurarei limbei sustinutu. Cu alte cuvinte, dincōce de Lait'a legile ungare din 1848 suntu puse lângă cele tranne din 1863/4 și lângă cele croate din 1861. — Avendu statulu austriacu intregu inaintea ochilor apoi putem sa dicem ca ambe pârțile statulu stau fatia in fatia: cea de dincolo de Lait'a pre terenulu constituțiunei din Fauru cest'a de dincōce pre o combinațiune din cele din 1848—1861—1863/4.

Cautandu sa punem acesti factori constituționali unii lângă altii nu putemu predice ca ce va fi in viitoriu. Dara putem sa ne exprimămu si ereditința și sperantința, ca fiindu ei unu productu alu dezvoltării constituționali din timpurile mai prospete și o emanatiune din principiulu de egalitate indreptatire: diferitele partide voru caută o combinațiune, multiamitōre; ele nu se voru respinge in o passivitate pagubitōre totalității. Deca combinațiunea multiamitōre făcuta pre bazele principiilor celor mai sante aru fi de un'a seu de alta parte imbrancita, atunci nu mai putemu află la aceea constituționalismulu, ci unu absolutismu, unu autocratismu imbracatu in vestimentulu unei constituțiuni inghiatiate, care amurtiesce miscarea libera a pârtilor unii statulu și prin urmare viēt'a in trensulu.

Asiă dara aflandu-ne cu totii numai in unu stadiu nou, ne aflămu la pōrt'a deslegării unor cestiuni vitale și de mare insemnatate, prin urmare, bucuria pentru cele petrecute in capital'a Ungariei are intr'atāt'a justificat'a ei insemnatate, încatu lucrurile s'a apropiatu cu unu pasu mai multa de deslegare. Ea asiă dara nu e bucuria cuceritorilor și de aceea nu e nimenea indreptatitu sa-si smolēsa fat'a sea cu umilintia și sa se privēsa de cuceritu.

Mesagiulu imperatescu

cătra dietele provinciilor germano-slave și cătra Bucovin'a, deschise la 18 Fauru.

Pre candu Maj. Sa c. r. apostolica a binevoitu a orendu prin pr. in. patenta din 2 Ianuariu a. c. conchiama unu senatu imperialu estraordinariu, fu pr. inaltu Aceeasi condusu la acest'a de aceea intentiune, de a asigură tuturor regatelor și țerilor Monarchiei neatfătoru de coronă ungara darea votulu lorului celui intr'asemenea ponderosuce li s'a promis prin pr. in. patenta din 20 Sept. 1865 in privința resoluțiunei intrebării constituțiu-

nale, și de a le oferi totu odata o baza afara de cercul de pâna acum'a spre intelegere și impacarea diferitelor pretensiuni și concepte de drepturi diferite și în regate și țările acestea.

Spre mare parere de reu a regimului imperatescu, intenționarea acost'a pré in. n'a aflatu pretuținerea apretinirea cea acceptata, ea a fostu trasa mai vertosu la indoieia: că și candu prin acestu pasu aru cugeta regimulu imperatescu a margini ori chiaru a-si retrage pe unu restempu drepturile constituționale ale regatelor și țierilor amintite mai nainte, ce li s'a ascuratu prin diplom'a din 20 Octobru 1860 și prin patent'a din 26 Fauru 1861.

Pre câtu de multu a trebuitu regimulu imper. se compatinésca o astfelu de pricepere și sa o desemne că un'a ce-i lipsesce ori și care fundamentu adeveratu, pre atâtu de putinu a potutu sa se indoiesca despre aceea, cumca în acestu modu s'aru fi periclitatu în esenț'a sea scopulu ce l'a avutu în privire deosebita. Déca déjà dupa aceste considerări regimulu imperatescu a trebuitu se examineze cu seriozitate și luare aminte întrebarea, déca opulu întreprinsu cu atât'a probitate va puté fi și insotitu de rezultatele cele favoravere ce s'au asteptatu, apoi a mai prisositu de atunci încóce inca o cercustare pré momentósa, în urmarea cărei'a o predurare pre calea întreprinsa mai deunadi nu s'a arétatu mai multu de condacátore la scopu.

Pre candu la emiterea patentei imp. din 2 Ian. a. c. starea prepusa a tratárilor cu țierile corónei unguresci se restrinse la aceea: ca unu rescriptu pré inaltu emisu cátra diet'e Ungariei staveri principiele și marginele invoielei, fára cá sa fia urmatu din partea dietei unguresci vr'o declarátie aprobátore, au adusu pertratárele, cari s'au fácutu de atunci în cóce, la aeel rezultatu îmbucurátore, ca din partea dietei Ungariei se poté acceptá cu siguritate o consentire la propuneri, ce suntu potrivite a ascurá pusetiunea de putere a Monarchiei întregi, promitiendu la efeptuirea loru o desvotare favoravera a celei'a.

Cá o condițiune premergátore pentru efeptuirea practica a invoiei sé aréta denumirea ministeriului respundietoriu ungurescu. Déca acum'a a fostu o recerintia a necesității politice de a nu întârdia mai multu invoieia definitiva cu Ungari'a, atunci regimulu imperatescu nu s'a potutu indoí despre aceea, ca ministeriulu ungurescu trebuie sa fia asediatu în pusetiunea de a representá inaintea țierei ungare o baza compatibila a invoiei.

Sub astfelu de impregiurári se aréta ideia principala care a inriuritu la conchiámarea senatului imperialu straordinariu, întrecuta de cátra evenimentele ivite mai apoi, și regimulu a fostu acum'a constrinsu a resolví întrebarea cea ponderósa: care n'aru jacé în aste cercustári mai multu în interesulu imperiului de a încungiurá conchiámarea unui senatu imperialu straordinariu.

Dupa esaminarea cea mai rigorósa regimulu a trebuitu sa se resolvá pentru afirmare întrebării acesteia condusu fiindu spre acést'a de urmatóarele priiri momentóse.

Organisatiunea constituționala a Monarchiei suferé de multu ani de contradicțiile neresolvite inca pâna acum'a dintre drepturile cele mai vechi ale constituției Ungariei și acele institutiuni liberale a cărora introducere în tota Monarchia austriaca și a propusu Maj. Sea cá o problema a vietiei sale. Ce felu de urmări triste au provenitu dintr'acést'a e prea cunoscutu. Pâna candu nu se va delaturá asta împarechiare, nu se va puté asteptá restatorirea marimei și a pusetiunei istorice de mai nainte a imperatiei în sistemulu statelor europene. În referintiele ce le au produsu evenimentele cele fatale din urma e fia-care amanare a impacării totodata imbinata și cu scaderile cele mai vidibile.

Venindu acést'a din urma inși în viétia, atunci totu de odata se arata de ajunsu și scopulu ce a servitu de baza sistárei orenduite prin pré inalt'a patentadin 20 Sept. 1865.

Acést'a mesura întreprinsa numai pentru introducerea intelegerei cu Ungari'a se arata de acum nainte a nu mai fi de lipsa, rentórcerea pe calea constituționala e data de sine și regimulu i se infatíséza ocaziunea de a dá senatului imperialu adunatu de lucrú despre tratárele fácutu precum și a justificá pasii sei.

Majestatea Sea c. r. apost. condusu de aceste argumente a binevoitu a orendui prin pré inalt'a decisiune din 4 ale cur. cá senatulu imp. straordinariu sa nu se mai conchiámé și senatulu imper.

constituționalu se convina în 18 Martiu a. c. în Vienna propunendu-i-se spre primire acele stramutári de constituțiune, cari cu privire la impacarea cu Ungari'a s'aru aréta de necesaria.

Totu odata sa i se propuna indatu dupa constituțiunea sea proiecte de legi despre tramitirea deputatiloru la consiliulu pentru afacerile comune, de asemenea despre desvotare autorisatiuniloru constituționale în partea apuséna a imperiului prin o lege despre responsatatea ministeriala și módificarea § 13 a patentei din Fauru, precum și, în urmarea dorintelor ivite de repetite ori în unele diete, prin o propunere spre largirea autonomiei constituționale a țieriloru, în fine proiectulu despre constituțiunea cea nóua a armatei urmandu și mai apoi propuneri de legi momentóse referitóre la îmbunetáirea justitiei și la radacării intereseloru nationala economice.

Regimulu imperatescu spera cu taria dela prudintia neafectata și dela patriotismulu gat'a la sacrificie a membriloru dietei ducátului Bucovin'a cum ca ea va procede fára pregetare la alegerea membriloru pentru senatulu imperialu constituționalu, și prin acést'a, dejudecandu potrivitu intențiunile binevoitóre ale Maj. Sele, va contribuí partea sea, de a duce cris'a constituționala, durátore atâtu de îndelungatu, la unu capetu basatu pre contielegerea tuturoru respectiviloru.

Fóia oficiósa „Sürgöny“ publica cátra tóte deregátorele țierei urmatóarele dóue ordinatiuni ministeriale:

„Constituțiunea nóstra este restituita.

„Radimulu celu mai tare și paditoriu celu mai puternicu alu libertáției constituționale este ordinea; susținerea acesteia e pentru ministeriulu respundietoriu ungurescu o datorítia tocmai asiá de stricta, cá aপরarea constituției.

„Asupr'a obiectelor aceloru, cari cadu în sfera legislativei séu a regimulu legitimu séu a unei alte corporatiuni constituționale, nu póte dispune nimenea dupa arbitriu. Déca o face acést'a și se mesteca cu putere fáptica în lucrú de aceea, cari nu se tínu de sfera lui, atunci conturba ordinea și peatuesce în contr'a constituției.

„De o astfelu de procedura aru fi de a se privi candu aru rumpe cinev'a cu puterea armáriele, emblemele, colorile séu inscripțiunile, séu le-aru delaturá séu mangi cu puterea, de órece regimulu respundietoriu are datoría, a face dispusetiuni în privintia acést'a.

Din motivulu acest'a Ve facu . . . . cunoscutu, cá sa binevoiti a publicá ordinatiunea acést'a și de a informá poporatiunea în privintia acést'a. Déca pre lângá tóte acestea aru urmá turbarári de pace, sa binevoiti a procede în contr'a acestor'a pre lângá întrebuintiarea mijlóceloru legali cu aspriméa cuvenita.

Din siedintia ministeriului ungurescu regiu tinuta în 23 Fauru an. 1867.

Contele Juliu Andrassy m. p. presiedinte ministerialu.

Bar. Bela Wenkheim m. p. ministru de interne.

Ordinaciunea a dóua ministeriala suna:

„Ministeriulu respundietoriu regiu ungaru au primitu gubernarea politica a țierei. De órece inși nu se póte efeptu indatu primirea tuturoru fiireloru administrativei, asiá au otaritu din'a de 10 Martie a. c. de terminulu acést'a, la care speréza, ca va puté primi în fapta tóte ramurile administrative în intrég'a loru estensiune.

„De órece inși lucrurile curgátore ale administrativei și dispositiunile de lipsa nici în restempulu acést'a nu potú remané în suspensu fára vatamarea totalitáției și a singurátelor, pentru aceea se ordina:

„1. ca pâna la dia amintita au de a se primi și implini din partea judecatoriloru respective și a singurateceloru persóne tóte ordinatiunile și dispositiunile acelea, cari suntu emise de corpurile regimulu de pâna acum în form'a loru de pâna acumu.

„2. Judecatoriele de comítatu, de orasiu, di strictu și municipale și oficialii lorú remanu pâna la alta dispusetiune în posturile lorú și suntu îndetóriti a-sipurta oficiulu lorú pre lângá responsabilitate stricta.

„3. Atátu judecatoriloru acestor'a câtu și oficialiloru lorú nu e iertatu a se face nici impede-

care în procederea lorú oficiala nici a se detrage dela despuerile lorú.

Din siedintia ministeriului reg. ungurescu tinuta în 23 Fauru an. 1867.

Contele Juliu Andrassy m. p.

Pres. ministerialu

Bar. Bela Wenkheim m. p. ministru de interne.

Revista diuaristica

„Hrm. Ztg.“ și dupa ea „Korunk“ se impedece de impregiurarea ca foile románe au adusu scirile despre denumirea ministeriului numai în colónele din urma. — Dupa noi colónele unui diuaru suntu tóte cinstite și asiá scirile ori unde vorú fi puse nu-si perdu din valórea lorú. Au nu și Korunk aduce telegramele la calcáulu foiei selé?

„Korunk“ cá și „Hr. Ztg.“ ia notitie despre observárele „Tel. Rom.“ la „N. Fr. Presse“ în privintia tinerei unui sinodu bisericescu. „Korunk“ inși se lipsece de Press'a cea noua și dice ca Teleg. nu are cauza sa ia în nume de reu asertiunea din „N. Fr. Pr.“, pentruca în adeveru Esc. Sele Metropolitulu numai atunci (la 1850, 1860 și 1864) i-au venit în minte tinerea sinódeloru, și se intielege, ca menit'a fóia și gandesce mai departe, ca și acum tom'a în tempulu de fatia iéra i vine în minte sinodulu. — Déca nu amu sci, ca din partea competente tinerea unui sinodu s'a cerulu inca la anul 1865, atunci nu ne-amu mirá, ca supositiunile Press'e celei nóue afla atât'a credintia inaintea diuariului „Korunk“.

Totu acést'a fóia, în legatura cu cele de mai susu aduce urmatóarele: De altmintrea nu se póte si nici nu avem motivu, de a negá, ca din partea romániloru Bar. Siagun'a și dintr'a sasiloru consil. gab. Rannicher, au fostu cei d'antáiu, cari au petrunsu mai ageru în cartea viitorulu.

„Hon“ aduce unu articulu intitulatu „iluminatiune și esecutiune de dare“. Înton spunu, ca unu síru de corespondintie scriu ca iluminatiunile, conductele de fácle, banchetele și asiá mai departe suntu la ordinea dílei și apoi aduce, ca și esecutiunea de dare este în tóte pártile în vigóre. În decursulu articulu, dupa ce atinge calamitáțile din anii trecuti, atrage atentiunea publiculu seu, ca regimulu ungurescu primesce o casa góla. „Cu toate si cu fácle lips'a nu se delatura. Ceea ce s'au festivitatu de o septemána încóce în onórea regimulu ungurescu aru fi fostu de ajunsu, sa acopere lipsele acelu regimu pe o luna intréga. Erá cu multu mai bine, cá în locu de iluminarea stradeloru sa se fia luminatu poporulu, cá sa seie acele ce au de platitu ce-va sa nu astepte esecutiune, pentru ca acum'a ne platim nóua în sine.“

Hon se face ministeriulu bucuriele cele sgomótóse se va face ministeriulu acea greutate, de elu nu va mai puté deosebí „trebuintia“ de „putintia“ și atunci prietiniú cei mai infocati ai ministeriului i vorú pregati și perpessitáțile cele mai mari.

„Hirnök“ pretinde, cá cu restituirea legiloru din an. 1848 sa se restatorésca tóte referintiele de dreptulu publicu și teritorialu în starea de mai înainte, adeca în aceea, în care au fostu, candu s'au sancțiunatu legile din 1848. O cancelaria aulica și o locutiintia pentru Croati'a este dupa Hirnök și mai putnu legala, cá un'a unguresca. Nu se póte invoí cu „arogantulu titulu“ de regatu triunitu, nici cu îndreptárea acelei dispusetiuni revolutiunarie, care frámanta într'un'a trei comitate unguresci de lângá Drav'a și litoralulu ungurescu și Slavoni'a sub numele impropriu alu Croatiei. Mai departe dupa ce spune, ca prin rescriptulu pré in. se restituie întregitatea corónei și în privintia teritoriala, și aduce, ca este sciutu, ca regimulu celu nou are o grámada bunicea de agende, cari nu se potú deslegá în unu momentu, continua, ca în cestiunea croata suntu dóue dispusetiuni neaperatu și neinterdiatu de lipsa. Inainte de tóte sa se emancipédie litoralulu ungurescu de catenele birocrației croate; iéra guvernatorulu din Fiume cu cereulu séu legalu de activitate sa se denumésca. Mai incolo comitatele draviane sa se reorganisedie și sa se subordinédie regimulu din Bud'a, danduli-se comiti supremi noi. Ceea privesce Slavoni'a nu se póte negá, ca din tempii cei mai vechi au avutu autonomía municipala egala și dreptulu de diete provinciale. Déca provinci'a acést'a statátore din trei comitate și subordonate banului, crede, ca legile din 1848 prejudeca autonomiei țierei sele, atunci Slavoni'a prin deputatii ei în diet'a comuna unguresca póte sa aduca inainte pretenșiunile ei și sa fia asigurata, ca corón'a și legislatoriú

unguresci nu-i voru detiné ceea ce i se cuvine dupa dreptate. Croati'a insa nu are dreptu sa-si decredite ea ins'a dreptatea acést'a, séu supu pretestu de gravameni sa constituie unu státu separatú cu alte cuvinte sa se rumpa (de cátra Ungari'a). De altmíntrea sa nu se insiele Slavii de média-di, creându, ca Ungari'a aru vrea sa suprimé nationalitatea croata. Ungari'a nu se va amestrcá in limb'a croatiloru si in afacerile lor interne; numai ei sa respectie legile aduse de parlamentulu comunu in interesulu libertáti, culturai si binelui comunu. Statulu ungurescu póte sa pretinda atát'a, cá elu, carele vrea sa iá parte la regimulu si legislatiunea centrala tocm'a asiá sa invetie unguresce, precum au invetiata nemtesce sub tempulu absolutismului si alu birocrației..»

„Déca suntemu bine informati; dice o corespundintia in „Albin'a", si voimú sa credemú ca declaratiunile magiariloru suntú sincere, atunci trebuie sa recunóscemú ca pártile competente suntú bine despuse fatia cu nationalitáti nemagiare, si suntú gat'a a indestulá dreptele pretensiuni ale nationalitátiloru. — In cluburile deputatiloru desbatu acést'a chestiune cu caldura si mare interesu, din tóte pártile audimú exprimendu-se convingerea fratiloru magiari, cumca numai prin indestulirea nationalitátiloru se va puté ascurá viét'a constitutionalá; dar la tóta intemplantia nu putemú sa trecemú cu vederea si aceea ce párerile sinistre ce le aveau magiarii fatia cu pretensiunile nóstre din di in di se totu mai limpediescu, ma amú auditu dela unii si aceea, ca in totu proiectulu fácutu de deputatii románi si serbi in privint'a indestulirii nationalitátiloru nu aru fi nici unu punctu, care nu s'aru puté introduce in constitutiunea tiei. — Cam in acestu intielesu celimú nisce articuli interesanti in fóia de cirendu aparuta: „Magyarország“ organulu ministrului presiedinte, deci si prin acést'a ne simtímú indreptátiti a acceptá tóte cele bune, si románi a buna séma voru fi gat'a a dá mána de frátietate magiariloru, déca voru face sa se si implinésca cele promise, la din contra toti unulu câte unulu voru fi, si voru trebui sa fia contrarii, nu ai magiariloru, ci ai cerbicositáti si neprecugetárei lorú.“

Eveneminte politice.

Sabiu 18 Fauru.

Eri si alaltaeri au sositú nisce sciri telegrafice de mare insemnatate. Cea de eri fu:

„P e s t ' a 28 Fauru n. Astadi s'a prezentatu ministrii ambelorú case. Primirea entusiastica fu unu volu de incredere eclatantu.

„Ministeriulu au adusu urmatórele proiecte: sa se aplacideze provisoriu pentru an. 1867 scóterea contributiuniloru curente si radicarea de 48000 de recruti din Ungari'a si Transilvani'a.

„Comitatele sa se organizeze in modu diferitu de celu alu organizatiunei dela 1848. In privint'a organizárei Transilvaniei ministeriulu sa aiba mána libera.

„Legea de presa din 1848 sa se reintroduca pre lángá unele modificatiuni.

„Se astépta si introducerea juriloru.

„Cele dóue proiecte dintáiu ale ministeriului privitorie le aplacideza provisoriu a contributiuniloru si recrutiloru suntú pentru dumineca la ordinea dilei. . .

„Immormentarea Inaltei Sele a Archiducelui Stefanu va fi máne.“ (Sieb. Bl.)

De alaltaeri:

„Z a g r a b i ' a 27 Fauru. O intimatiune a regimului cátra dicasteriele croate exprima nemuliamirea cu tinct'a cea ostila fatia cu Ungurii a foiloru oficiale croate si declara intemeierea unui regatu triunitu de o i l u s i u n e. Imperatulu doresce continuarea legaturei istorice in Ungari'a si Croati'a. (Hr. Ztg.)

O alta scire este cea semnalata prin unu telegramu alu Hr. Ztg. de Joi, in care se spune ca „W. Abdpost publica o patenta imp. dela 24 Fauru, prin carea diet'a boema se disólve, din cauza ca au adusu unu conclusu de majoritate, carele déca aru primí aprobarea imperatésca aru face ilusórie regularea referintieloru constitutionale ale monarchiei. Numai decátu s'au ordínatu alegeri nóue.

Din cele 17 diete de dincolo de Lait'a 7 a si incheiatu alegerile pentru sesiunea senatului imperialu. Dietele aceste suntú cele din Austri'a de susu, Stiri'a, Salisburgu, Carinti'a, Voralbergu, Silesi'a si Istri'a.

O corespundintia originala din Vien'a in Hrn.

Ztg. spune ca scirile sosite acolo din Galiti'a au facutu o adevérata sensatiune. Acelea afirma, ca diet'a galitiana a decisu tramitarea deputatiloru in senatulu imperialu. Decisiunea acést'a a poloniloru este de natura de a intári ministeriulu si va necesitá pre boemi a intrá si ei in senatu pentru cá sa nu devina o opozitiune izolata si uitata, pe candu déca voru intrá in senatu potú computá la o falanga bine organizata de 40 de membri si potú avea o influentia ponderósa asup'a cursului lucruriloru. —

— In 24 Fauru s'a deschisu parlamentulu federatiunei nordice in Berlinu. Regele in persóna a deschisu acestu parlamentu carele reprezenta státurile nemtesce de média-nópte.

Estragemu din cuventulu de tronú cu carele a deschisu regele Prussiei acelu parlamentu urmatórele:

„. . . E unu momentu insemnatu, candu pasiescu in mijloculu DVóstre; eveneminte insemnate l'au causatu, sperantie mari suntú legate de elu. Cumca mi este permisú a exprime acést'a sperantia in mijloculu unei adunári, ca si care de seculi n'au avutú vre-unu domitoriu germánu in giurulú seu, pentru aceea multiamescu provedintiei ddiéesci care conduce Germani'a la scopulu ei pre calea dorita de poporu, ce nu o puteamú nici alege nici prevedé. . .“

„. . . Despoziata de ponderositate in consiliulu Europei, de influentia asup'a destinului propriu, devení Germani'a câmpu de lupte pentru puteri straine, pentru cari ea oferí sângele fuloru ei, câmpiele si spelele de resbelu. Dara nici candu nu a încetatu dorint'a poporului nemtescu pentru bunurile-i perdute, si istoria tempului de fatia este plina de nisointie: a recastigá Germaniei si poporului germánu merimea din trecutú. Déca aceste nisointie pâna acum n'au condusu la scopu, déca ele, in locu de a repará ruinarea, au mai inreutátit'o, pentru ca ne lasaramú insielati de sperantie séu amintiri despre pretiulu presintelui, de idealuri despre insemnatarea faptelor complinite, deducemú din ele necesitatea ca uniunea poporului nemtescu sa o facemú amesuratu faptelorú ce esistu, si sa nu se jertfésca iérasí ceea ce se póte ajunge pentru o dorint'a. . .“

„. . . Numái spre aperare, nu spre atacare se unescu gintile, si cumca si popórele din vecinatate intielegu totu asiá frátietatea lorú se adevéresce din putarea binevoitóre a statelorú celorú mai puterice, cari privescu fára ingrigire si fára paguba cum Germani'a ocupa pusetiunea de státu mare, de care se bucurá de secle. In momentulu acest'a dara aterna numái dela noi, dela unirea nóstra dela iubirea nóstra de patria a ascurá garant'ia venitorului Germaniei, in care ea libera de pericolulu de a cadé iérasí in sfasiare si ametéla, póte dupa vointia a-si cultivá desvoltarea constitutionalá si prosperarea ei, precum si a-si impliní chiamarea ei iubitóre de pace in consiliulu popóreloru. . .“

Solenitatea deschiderei parlamentului se intemplá dupa programu. De partea drépta a tronului se aflau: principele de coróna, toti principii casei domitóre, numai principele Fridericu Carolu érá între deputatii din s'áng'a. Plenipotentiatii confederatiunei érau condusi de contele Bismarck care érá imbracatu in uniforma de curasiru. Regele fu salutatu cu trei vivate entusiastice, cei cuventulu de tronú si in trei locuri fu intreruptu de aplause vie.

Contele Bismarck declará parlamentulu deschisu.

Regele complimentandu de trei ori, parasí sála petrecendu-lu cu vivate repetite.

Regin'a, principes'a de coróna cu fiin-i celu mai mare, principes'a Carolu, principes'a Fridericu Carolu, principele Vilelmú de Baden, principele Nicolae de Nassau, principele Enricu de Hessen si mai toti reprezentantii érau in log ele ce érau fórté indesate. Unu privitoriu mari in decursulu festivitáti.

Adóu'a di dupa deschiderea parlamentului se adunara reprezentantii státuriloru spre a se constitui. — Contele Barralu reprezentantele Italiiei fu primitu la curtea din Vien'a prelánga o multime de considerantie plaente. Asemenea se spune si de primirea reprezentantelui austriacu c. Kúbek la curtea din Florenti'a.

Despre orientu se dice ca suntú dóue note cerculare cátra reprezentantii puteriloru un'a dela cabinetulu francesu alt'a dela celu torcescu. Franci'a se vede ca mai antáiu de tóte vrea sa se puna capetu conflictului din Candi'a si Serbi'a si apoi dupa aceea sa se faca cele de lipsa pentru o impacatiune

generalá in totu orientulu. Pórt'a spune prin agentii sei puteriloru, ca pericolulu in Creta nue de speriatu. Ea privesce tóta rescóla de unu ce internu, cáruí ea singura va fi in stare a-i face capetu.

Dupa sciri din Madridu, in muntii dela Toledo s'a aretatu bande inarmate.

In Iri'a nu de multu mai multi asiá numiti feniani inarmati, au neliniscitu intratát'a pre guvernú, încátu acest'a au suspendatu legea habeas corpus.

Contele Stackelberg ambasadorele rusescu la Vien'a e chiamatu la Petersburg sa reporteze despre starea Austriei. —

— Diariulu „Petersburg“ discutandu oficiosu discursulu imperatorului Franciei, declara ca politic'a Russiei in privint'a desvoltárei proprietáti poporatiuniloru crestine pin Orientu érá totudéun'a aceeasi. Pasagiulu discursului privitoriu la Russi'a face a se intielege ca Russi'a s'aru fi unitu cu politic'a francesá; disulu diariulu mantíne contrariulu.

— Diariiele oficiale si oficióse rusesci discutandu discursulu imperatorului Napoleonu, declara ca: déca cabinetele europene se unescu in chestiunea orientala, Russi'a n'a schimbatu nici unu principiu alu politiceii sele orientale. Din contra resulta ca puterile europene recunoscendu desinteresarea Russiei a decisu a uní politic'a lorú cu actiunea Russiei.

Diariulu de Petersburg dela 20 constátá cu ocasiunea discursului imperatorului Napoleonu, ca Franci'a recunóscé intentiunile pacifice ale Russiei, care a voitu totudéun'a desvoltarea pacifica a poporatiuniloru crestine si prevenirea complicárilor. Russi'a este satisfacuta vedíendu pre Franci'a intrandu in calea care face a se sperá terminarea calamitátiloru din Orientu.

P. S. Dupa diuarie mai insemnámu ca románi ungureni deputati de ai dietei unguresci, dela denumirea ministeriului in cóce au tinutu conferintie spre a se consultá asup'a demarsiei lorú poltice pre venitoriu. Resultatulu conferintieloru se dice ca merge intr'acolo ca voru astéptá sa véda faptele regimulu si acést'a pentru ca cele intemplate s'a fácutu din partea magiariloru cu ignorarea lorú totala. —

O nouate insemnata are „Zkf“ din Zagrab'i'a. Acolo au deschisu comitele supremu Cuculievici congregatiunea comitatensá, aretendu seriositatea tempului de fatia, observa insa ca natiunea croata nu va perí, pâna candu are mána armata la média di (marginea militara R.) Se decide o representatiune la M. S. ca rugarea cá pr. in. Acecasi sa se indure a sistá legea cea nóua de intregirea armatei, si a convocá cátu mai eurendu diet'a. Mai incolo s'a decisu a se face declaratiune la locurile pré in. ca comitatulu acést'a se va tiné strinsu de articulu dietalu 42 din 1861.

Unu conductu de fácle s'a adusu in séra premergatore statuei lui Ielacici.

„Narodne novine“ fóia croata asigura a fi aflatu din cercuri inalte, ca in aceste (cercuri) e vointia firma de a vedé odata complanarea intro Pest'a si Zagrab'i'a (vedí si scirea tel. de mai susu) dara ca cu tóte aceste drepturile natiunei serbo-croate nu se voru striimtorá nici decátu. —

Journal de Genève publica unu protocolu diplomaticu despre tratári de compensatiuni între Franci'a si Prussia, dupa care protocolu Napoleonu III aru fi fostu urdutoriu aliantiei prusso-italiane.

In Neapole se dice ca suntú pregatiri mari militare.

Din Poloni'a rusésea so spune, ca aru fi capetatu trupele ordini sa stea gat'a de mersu. Parerea cea mai latita in privint'a acést'a e ca pâna la mijloculu lui Aprile se voru face resturnári in Torci'a si asiá se va face apoi o miscare de trupé spre Prutu.

Angli'a a incheiatu cu Egiptulu o conventiune militaria pentru cá sa póta trece trupe engleze pré acolo. 2000 de feciori potú trece priutiéra, fára a depune armele.

In unulu din nrii trecuti amú amintitu pre scírta de Cuventulu de tronú alu Imper. Napoleonu. Fiindea cuprinde lucruri de interesu generalu europeau lu reproducemú si noi precum urméza:

(Capetu).

Astadi dupa cinci spre-diece ani de pace si de bine, cari i multiamimú osteneleloru nóstre comune si devotatiunei profunde pentru institutiunile imperiului a DVóstre, mi s'a párutu ca a sositú ór'a

sa primim mesurile liberale ce jaceau in cugetele senatului si in nusiintiele corpului legelatoriu.

Corespundu deci acceptării DVóstre si fara se incungiuru constitutiunea, Ve preponu legi, ce dau garantie noue pentru libertátile politice. Natiunea ce face dreptate nusiintielor mele, si care mai de une dile in Lotaringia dede dovedí miscátore de alipire cátra dinastia mea, se va folosi cu intielepciune de de aceste legi noue. Cu dreptu cuventu fiindu gelósa la pacea si binele ei, va continuá intru despretiurea utopielor periculóse si a atítiárilor de partite. Ce se atinge de DVóstre, domni mei, a cáror'a majoritate neotáríta cu alát'a perseverantia mi sprigini curagiulu meu in opulu celu greu, a guverná unu poporu, DVóstre ve-ti continuá a fi cu mine priveghiatori credinciosi a intereselor a-deverate si a marimei tieriei. Interesele ne opunu îndetoriri ce noi vomu sci sa le indeplinim. Franci'a in strainetate este stimata, arma si-a aretatu eroismulu seu, dara fiindu ca relatiunile resbelului s'au schimbatu, pretindu totu ele, inmultirea puterei nóstre de aপরare, si noi avem sa ne organizámu astfelu, cá sa fimu nevatemabili. Proiectulu de lege ce se luá in consideratiune cu cea mai mare ingrijire, usiureza sarcina conscriptiunei in tempu de pace, oferéza isyóre insemnate de ajutoriu in tempu de resbelu, imparte sarcinele in asemenea mesura preste toti si satisfice principiulu de egalitate. Acestu proiectu de lege are insemnatarea de institutiune si, sumu convinsu, va fi primitu cu patriotismu.

Influintia unei natiuni depinde dela numerulu barbatilor ce-i póte inarmá. Nu uitati, ca statele din vecinatate aducu cu multa mai grele sacrificie pentru constitutiunea buna a armiei lor, ele privescu la DVóstra pentru ca in virtutea decisiunilor DV. sa judece, deca influintia Franciei in lume se va mari séu va scadá! Sa tinemu flamura nóstra natiunala totu pre aceeași culme; acést'a este mijloculu celu mai securu pentru conservarea pácei, iera acést'a pace cauta sa o facemu fertila, liniscindu miseria si inmultindu binele. Ráni cumplite primirámu in decursulu anului trecut, esundári si epidemie devastara unele despartimente ale nóstre. Binefacerea usiura suferintiele individuale si dela DV. se voru cere credite a repará daunele cauzate proprietátiei publice. Pre lángea tóte nefericirile in parte, progresulu binelui comunu nu s'a impededatu. In restempulu perioadei ultime finantiarie se inmultira venitele directe cu 50 milióne si cele ale comercialui esternu cu mai multu decátu o miliarda. Imbunatátirea gradata a financelor nóstre curendu va concede a dá indestulare generala intereselor economice si comerciale cari prin cercetárite oficiale ce se facu in tóte pártile imperiului se voru aretá la lumina. Atunci ingrigirea nóstra va avé de scopu a reduce unele dári ce apasa greu posesiunea, a cládi cáile interne de navigatiune, porturile nóstre, cáile ferate si deosebitu cáile vicinale, a mijlocitórelor neincungiurabile pentru împártirea productelor de câmpu.

DVóstra inca din anulu trecut sunteti ocupati cu legile despre instructiunea elementara si despre asociatiunile cooperative. Nu me indoiescu, ca DV. ve-ti primi otáririle ce ele continu; ve-ti imbunetáti relatiunile morale si materiale a tieranimei si a claselor lucrátore din cetátile nóstre cele mari.

Asia fia-care ann deschide orizontu nou mijlocilor si nusiintielor nóstre. In acestu momentu avem de tema a formá moralulu publicu dupa prass'a institutiunilor liberale. Pana acum'a libertatea in Franci'a era numai trecátore, pre acestu pamentu nu putea incolti, pentru ca abusu urmá nesmintitu usului si pentru ca natiunea preferea a margini folosirea drepturilor sele, a suferi desordine in idei, si in fapte Este demnu de DV. si de mine a face folosire mai látita de principiile mari cari suntu glori'a Franciei.

Desvoltarea ei nu va influintia, cá mai inainte, prestigiulu necesariu alu autoritátiei.

Puterea astadi este fundata si patimile violente, unic'a pedeca la látirea libertátilor nóstre, se voru perde in enormitatea dreptului de sufragiu universal. Amu deplina ineredere in priceperea sanetósa si in patriotismulu popularu, si intáritu prin dreptulu ce-lu amu dela elu, intáritu prin consciintia mea care nu voiesce decátu binele, ve invitu sa plecati cu mine cu pasi securi pre calea civilizatiunei.

Principatele române unite.

Bucuresci 13/25 Fauru.

In siedintia de Sambata a Camerei deputatoru s'a desbatutu facultatea de dreptu din Bucuresci. D. Marzescu a datu unu amendamentu prin care reduce numerulu catedrelor, sustiindu ca unu professore póte tiné singuru mai multe catedre, facendu cursuri in tóte dílele si mai multe óre, D. Ministru alu instr. publice se unesco cu dlu Marzescu si sustinu amendoi, ajutati si de atti deputati, disulu amendamentu. DD. Vernescu, G. Ghic'a, M. Cogalniceanu, Ioann Bratianu si alti deputati combatu amendamentulu din mai multe puncturi de vedere, intre cari si cele urmatóre: Legea instructiunei publice dechiara pe professorii universitátiloru inamovibili si este opritu chiaru de a-i stramutá dela o catedra la alt'a fara voia lor; suprimendu ear catedrele se lovesce inamovilitatea, si acést'a nu o póte face Camer'a decátu printr'o lege speciala a instructiunei publice; alu doilea: Cá professorii actuali neputendu incuviintia violarea legi si voru dá demisiunea si astfelu facultatea va remané fara professori; alu 3-lea: Multi din professori voru cere pensiunile lor si atunci tesaurulu publicu va platii si pensiunile fostiloru professori cei noi. In sfersitu puindu-se la votu amendamentulu dlui Marzescu a fostu respinsu cu 59 bile negre contr'a 53 albe, si s'a priimitu apoi statu quo, propusu de comisiunea bugetaria, cu 64 bile albe contr'a 48 negre.

La inceputulu siedintiei dlui Ministru afaceriloru straine a depusu unu proiectu de lege pentru infintiarea de aginti politici la Petersburg, la Vienna, la Florentia si la London, si unu consule comerciale la Varna.

Varietáti.

** Din Clusiu se scrie la „Sieb. Bl.“, ca cons. gub. Rannicher, intre alti ardeleni aru fi designatu pentru unu postu insemnatu alu ministeriului de culte. „Se póte“, dieu „S. Bl.“ „ca faim'a acést'a pana acum'a nu are nici unu temeiu. Atát'a in sa este siguru, ca alegerea acést'a aru fi un'a dintre cele mai norocóse. Noi nu amu sci pre nimenea altulu, care sa aiba cunoscentie asiá temeince in afacerile ardelené de cultu si instructiune, din anii mai din cóce, pe lángea acést'a liberalismulu seu in lucruri de credintia nu suferé nici o indoiéla.“

** Unu tel. priv. alu „Zkt“ spune ca Episcopulu serbescu din Bud'a e denumitu referentu de afacerile serbesci de culte si instructiune in ministeriulu ungurescu de culte si instructiunea publica.

** Prea in ordinatiune imperatéseca din 21 Ian. 1867 cu valóre pentru in tregulu imperiu, prin carele se micioréza tacsele de transportu la carale de posta. Pentru ori-ce pachetu se platesce o taxa dupa greutate, iera deca dechiari si vre-unu pretiu, se ia o alta taxa si dupa pretiu. — Scripturi fara preliu dechiaratu si mai usiore de cinci loti de vama (nu de Vien'a), nu se primescu la post'a de pacheturi, ci numai la cea de scrisori. De fia-care punctu de vama séu pentru o parte a unui punctu de vama se platesce câte 1 1/2 cruceriu pre distantia de 5 miluri, deca pachetulu merge numai pre o distantia de câte 50 miluri, iera deca trece de 50 pana la 100 acelu 1 1/2 criu se platesce pre câte 10 miluri si deca trece preste 100 miluri totu atát'a se ia de câte 10 miluri.

Pentru pachete care n'au valóre mai mare de 100 fl. se platesce pre 20 miluri 3 cri pe 80 miluri 5, preste 80 câte 10 cruceri austr. numai. G. T.

** (Festivitáte). La Brasiovu s'a serbatu in sal'a tironiloru (puscatori la tinta) unu banchetu din caus'a denumirei ministeriului ungurescu. Banchetulu s'au datu de reuniunea tironiloru sasi din Brasiovu. La acést'a au luat parte si alti cetátieni de ai Brasiovolui si mai multi reprezentanti din districtu. Sub decursulu banchetului domni cea mai serina conversatiune. In fine se incepura toastele. Celu dintáiu fu rostitu din partea antistelui reuniunei Friedericu Wächter in sanetatea Majest. Sele Imperatului Austriei si regelui Ungariei, care fu salutatu de unu vivatu intreit. Dupa acést'a multiamesce vorbitorulu pentru constitutiunea restituita, cu cuvinte calduróse ilustréda insemnatarea

ministeriului ungurescu, arata pre Deák cá pre acelu barbatu, cáru este de a se multiami restituierea constitutiunei in fine saluta cu unu vivatu pre ministeriulu ungurescu. Urmédia acum toastu de toastu, dintre cari suntu de insemnatu celu adresatu lui Andrassy, Deák, Mikó, centralistiloru de dincolo de Lait'a, Dr. Hainald s. a. m. d. Unu cuventu rostitu in limb'a magiara de capelanulu romano-catolicu Lechner, fu primitu fórte bine, pentru ca de-si erau multi, cari pricepeau putinu limb'a unguresca, elu si sciú intocmai cuventulu seu cu astfelu de cuvinte, incátu sa póta fi priceputu de toti. Elu au reinfrántu devis'a „unio vagy halál“, si au redicalu unu toastu pentru uniunea „dara fara mórté.“ Mai tárdiu intréba Waechter pre adunare, ca nu-lu va impaternici sa osprime prin telegrafu multiamit'a adunárei marelui Deák si ministrului presiedintie Andrassy. Acést'a se primesce unanimu si Brasioveni aflatori in Pest'a se insarcinéza, a fi interpretii (talmacitorii) adunárei. Cas'a de petrecere era inflamurata si iluminata splendidu. Pártasii la acést'a festivitáte s'a departatu fórte tárdiu, ducendu cu sine fia-care dorintia cá sperantiele, ce le au in constitutiunea cea noua sa se implinesca.

(d. „Kr. Ztg.“)

** (Fulgere si tunete) au fostu in 23. Fauru, pe la 9 óre sér'a in Brasiovu. Pre lángea fulgere si tunete mai vuiu si unu viscolu infricosiatu insotitu de grándina si ninsóre, incátu credeau ómenii, ca díu'a cea de pe urma e la usia. Dupa o jumetate de óra in sa fácutu linisce.

** Balu se va arangia prin comunitatea romána gr. or. din Beisuiu in sal'a ospetáriei opidané in 3 Martiu c. n. 1867 sér'a la 7 1/2 óre. Venitulu curatu e destinatulu pentru incheierea edificárei scólei si casei parochiale dearse in 1862. Pretiulu: 1) pentru o persóna 1 fl. 2) pentru o familia dupa placu (adeca dela 1 fl. in susu).

** (Fundatiunea noua — fácuta la Beisuiu de cátra cunoscutulu mecenatu alu juimei studiése d. Nicolae Zsig'a negutiatoriu si proprietariu din Oradea-Mare, — constá din 2000 f. v. a. din a cároru folóse estempu diece tineri primescu pane, dupa modulu cum primescu colegii loru din fundatiunea nemuritoriului Samuilu Vulcanu. „A.“

** (Insinuári). Atát'a in Transilvania cátu si in Ungaria e o clasa de ómeni, carea se pare a avea devisa „Acheronta movebo“. Ei de o parte pre oficialii de natiunaltate romána ii afla fórte neconstitutiunali si cu cate gresiele, de alt'a apoi si cugeta, ca ei insii aru fi cei mai acomodatati pentru oficiele constitutiunale. Asia cetimu in „Albin'a“ in „Korunk“ si intr'alte foi corespundintie, din care se vede, ca acei constitutiunalisti afla gramad'a de scaderi comitiloru supremi de acum si altoru oficiali, pentru cá dóra sa se póta aventá densii la aceste posturi.

** Principela Carolu din Romania au fostu in 23 Fauru c. n. la o venatóre pe Predealu. —

** In Berlinu, s'a subscrisu pentru imprumutulu Romaniei, noue milióne franci.

** (Ciurma de vite.) Comand'a generala c. r., din caus'a látirei ciurmei da vite la marginele Moldaviei de cátra Trannia, au opritu importulu de vite cornute si oi, precum si de producte crude luate din aceste animale si adeca: pe la vam'a Oituzului, Tolgiesiului si a Gimesiului.

Nr. 5—1 Concursu.

Spre ocuparea postului invetiatorescu din Toplu indiestratu cu emolumintele anuale de 20 fl. v. a. unu jugeru de grádina, 6 chible de gráu, 16 chible de cucuruza 50 ponti de sare, 50 ponti de clisa, 10 ponti de lumini, 8 stángini de lemne, si cortelu liberu.

Se deschide concursu pana in patru septemáni dela antái'a publicare in acést'a fóia, pana candu doritorii de a ocupá acestu postu, suntu avisati a-si substerne recursurile lor bine intocmite si adresate cátra Venerabilulu Consistoriu aradanu.

Belintiu 10 Fauru 1867.

Constantinu Gruiciu,
Protopr. Hasiasului.